

België - Belgique
P.B. - P.P.
8500 Kortrijk
BC 20258

KONINKLIJKE EN MENS LIEVENDE VERENIGING DER
DRAGERS van ERETEKENS en MEDAILLES van BELGIË
VOOR DADEN VAN MOED, ZELFOPOFFERING EN VAN MENS LIEVENDHEID

ONDER DE HOGE BESCHERMING VAN Z.M. DE KONING
EN HET EREVOORZITTERSCHAP VAN DE H. BURGEMEESTER VAN BRUSSEL

VADERLANDSE VERENIGING
Zonder winstgevend doel
Gesticht te Brussel op 3 december 1865 - Koninklijk Erkend op 2 juli 1883

INFOBLAD KORTRIJK

Afgiftekantoor: KORTRIJK CENTRUM

Verantwoordelijke uitgever:
Rasson Nadia - Steenstraat 103 -
8501 Heule

P 806019
PRS: 3048465

Nummer 90 – 4de kw 2019 (okt-nov-dec)

*Koninklijke en Menslievende
Vereniging der
Dragers van Eretekens en
Medailles van België*

Regionale Kortrijk

PERSONEN DIE WENSEN PUBLICITEIT IN TE LASSEN
BETALEN SLECHTS 25,00 EURO PER
KALENDERJAAR.
PER RECLAME WORDT EEN HALVE BLADZIJDE
VOORZIEN.
(Verschijnt VIER maal per jaar - 200 exemplaren)

LIDGELD 2020

De betaalde lidkaarten werden verdeeld aan de aanwezigen tijdens de statutaire vergadering.

De personen die niet aanwezig waren tijdens deze bijeenkomst en eveneens reeds hun lidgeld betaalden vinden hun lidkaart hieronder.

Indien het vakje een groene klever bevat, gelieve uw bijdrage van 14,00 Euro onverwijld te willen storten op rekeningnummer : BE22 7509 0426 1747

Indien hier groene klever - dringend uw lidgeld betalen - 14,00 Euro op rekeningnummer : BE22 7509 0426 1747

**Huldiging Gesneuvelde Franse soldaten WO I te Olsene– zaterdag
20 oktober 2018**

De geboorte van de zoon van koning James II van Engeland (illustratie Jan Luyken, Pieter van der Aa, 1698, Rijksmuseum)

Willem III roofde Engeland van schoonvader Jacobus II

Veertig getuigen bij bevalling, maar geslacht onduidelijk

De bevalling, op 20 juni 1688 in St. James's Palace in Londen, werd bijgewoond door meer dan veertig personen: de hofdames, de dokters en de groten van het land. Toch wist na afloop niemand of het een jongetje of een meisje was geworden.

Het raadsel veroorzaakte dat stadhouder Willem III van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden kon promoveren tot koning van Engeland en Ierland, dat daardoor zijn *Glorious Revolution* beleefde en tot vandaag toe in Noord-Ierland spanningen veroorzaakt tussen katholieken en protestanten die, nu de Europese deken van verzoening door de Brexit is weggetrokken, wellicht binnenkort weer op zullen laaien.

Het nieuwe prinsje of prinsesje kwam ter wereld op een kritiek moment in de Engelse geschiedenis, waarin de spanningen tussen katholieken en protestanten hoog oplaaiden. Want de koning, Charles (Karel) II (1630-1685), was protestants, al zou hij kort voor zijn dood rooms-katholiek worden. Hij stierf kinderloos en werd opgevolgd door zijn broer James (Jacobus) II (1633-1701), die zich al in 1660 had bekeerd tot het katholicisme. Een troonopvolger zou de Paapse dynastie dus voortzetten. Daarom werd de moeizame bevallingsgeschiedenis van koningin Mary II door de onderdanen met argusogen gevolgd. Vijfmaal bracht Mary een kind ter wereld: telkens was het jong gestorven. En nu was ze wéér zwanger.

Koninklijke zwangerschap

Aan het hof heerst een jubelstemming. In het land is de sfeer bedrukt. Aan het hof weet men het ook zeker: het wordt een jongetje, dit is Gods voorzienigheid. In het land weet men het ook zeker: het wordt een jongetje, daar vinden de papen wel iets op. (...) al snel doen de wildste geruchten de ronde. De koningin is helemaal niet zwanger, ze verbeeldt het zich maar. Het is één grote katholieke zwendel. Of nee, ze wàs zwanger, alleen niet van de koning maar van diens biechtvader.

Vrouwen die het weten kunnen bezweren dat de buik van de koningin onwaarschijnlijk hard groeit. Spotprenten tonen de koningin terwijl ze een kussen omgordt.

Bij de geboorte van kroonprins Jacobus, werd een 'koninklijk vuurwerk' ontstoken.

Zo beschrijft Machiel Bosman de Engelse sfeer in het decennium vóór de Glorieuze Revolutie in De Roofkoning-Prins Willem II en de invasie van Engeland. De Hollandse stadhouder dankte zijn benoeming tot koning-stadhouder niet simpel aan het feit dat hij getrouwd was met de protestantse dochter van de katholieke Jacobus II die hij in 1690 versloeg in de Slag aan de Boyne. Daar ging een grondige voorbereiding aan vooraf, inclusief een invasie vanuit Holland met vierhonderd schepen en ca. 35.000 man; 'de grootste vloot die de Noordzee ooit heeft bevaren'.

Troonopvolger

De koningin was in de avond in een draagstoel naar het paleis gebracht. 'Fakkels lichtten de optocht bij'.

"Daarna druppelden de getuigen binnen. De vrouwen mogen direct door, de meeste mannen moeten even wachten tot het bijna zover is. Bij de geboorte zijn meer dan veertig mensen

aanwezig, van de eerste minister tot de wasvrouw. De kamer van de koningin is dan afgeladen vol.”

Tussen negen en tien uur 's ochtends volgt de verlossing. Verdwaasd komt het baby'tje ter wereld.

“Wat is het – een jongetje of een meisje? Dat is de vraag die de natie al, maanden bezig houdt. De toekomst van het land hangt er van af. (...)

‘Alsjeblieft, zeg nog niet wat het is’. De koningin wil het niet weten. Maar de koning brandt van nieuwsgierigheid. De vroedvrouw trekt een hofdame aan haar jas, het afgesproken teken. De hofdame licht de koning in: een zoon. De koning heeft zijn troonopvolger.”

Wanneer de navelstreng is doorgeknipt, begint het kind terstond te krijsen. De vroedvrouw pakt een doek, wikkelt de baby erin en geeft hem aan de verpleegster. ‘Breng hem naar het vuur en zorg goed voor de navel’. De verpleegster neemt het kind mee naar een belendend vertrek en legt hem voorzichtig op tafel. De koning wenkt de leden van zijn kroonraad: ‘Alsjeblieft, my lords, kom het kind bekijken’.

“Daar ligt het kind. Zijn navelstreng hangt doelloos naast zijn piemel. Die middag, wanneer de prins is gewassen, gekleed en opgeknapt, weergalmen de saluutschoten door Londen.”

Verdachte omstandigheden

Het nieuwe prinsje werd Jacobus (James) Francis Edward Stuart gedoopt. Probleem was echter dat niemand het sprookje wilde geloven. Bosman schildert de stroom van insinuaties en verdachtmakingen die vervolgens de ronde doen; *GeenStijl* is er niets bij. ‘En waar rook is, is vuur, of tenminste rook. Het Engelse volk waant zich bedrogen’.

“De koningin is te vroeg, volgens de oorspronkelijke berekening althans – verdacht. (...) De bevalling vond plaats op de zondag van de Heilige Drievuldigheid, precies tijdens de protestantse eredienst. Waarom is de Nederlandse ambassadeur niet ontbonden? Waar waren Rochester en Clarendon, de ooms van de twee prinsessen die nu hun rechten op de troon verkeken zien? Waren er goedbeschouwd niet uitsluitend katholieken bij de bevalling, of sympathisanten van de roomse zaak?”

Troonopvolger Jacobus, die als hoax in de wieg lag.

Tal van scenario's doen de ronde, hoe de natie wordt bedonderd. Er stond een jongetje klaar in de coulissen, een stand-in voor het geval dat. Het kind was doodgeboren en toen is er snel een substituut

de kamer in gesmokkeld, in een beddepan, waar men het linnen mee lucht. En anders zijn de kinderen omgewisseld toen de zogenaamde prins in een zijkamer werd verschoond. Of nee, het jongetje leefde wel degelijk, maar is 's nachts overleden. Toen is er een ander voor hem in de plaats gesteld. Hij was sowieso al groot uitgevallen voor een baby. En overigens was de koningin zwanger van een molenaar of een broodbakker.”

Willem III vermaledijd stadhouder

Prins Willem III (1650-1702) werd geboren acht dagen na het overlijden aan de pokken van zijn vader Willem II (1626-1650), die daardoor het Eerste Stadhouderloze Tijdperk veroorzaakte. Het zag er even naar uit dat hij nooit in de voetsporen van zijn vader zou treden, want Holland had genoeg van Oranje en het Eeuwig Edict moest het stadhouderloze tijdperk 'eeuwig' maken.

Dat duurde vijf jaar. Toen de orangisten in het Rampjaar 1672 de gebroeders Jan en Cornelis de Witt vermoordden werd het stadhouderschap hersteld, ten gunste van prins Willem III (die mogelijk bij het moordcomplot betrokken was). Willem werd actief betrokken bij de schermutselingen van de tijd, nam deel aan verschillende veldslagen en ondertekende vredesverdragen. En hij trouwde met Maria Stuart, de protestantse dochter van de katholieke koning van Engeland, Jacobus II. Zij was door haar koninklijke broer beroofd van het vooruitzicht op de drie tronen van Engeland, Schotland en Ierland.

De enorme vloot van Willem III vertrekt op 19 oktober 1688 uit Hellevloetsluis (Abraham Storck, National Maritime Museum, Greenwich)

Invasie vanuit Hellevoetsluis

Bosman beschrijft dat prins Willem III klaar stond om gehoor te geven aan een Engelse uitnodiging voor een gewapende interventie tegen het koninklijke bedrog. Hij was er klaar voor.

“De prins staat in eigen land sterker dan ooit. De oppositie tegen zijn regime is nagenoeg verstomd. Alleen Amsterdam houdt nog stand, maar ook daar is het heilige vuur verdwenen. De as Amsterdam-Parijs is roestig geworden. De herroeping van het Edict van Nantes, (dat de hugenoten recht gaf op de uitoefening van hun geloof) heeft in de Republiek kwaad bloed gezet. De massale toestroom van hugenoten heeft de haat tegen Frankrijk doen oplaaien. (...) Het is alsof het hele Europese raderwerk in positie wordt gebracht om een invasie van Engeland mogelijk te maken.”

‘Precies een eeuw geleden’, stelt Bosman in 1688, werd Engeland door de Spaanse Armada bedreigd. Precies een eeuw geleden stuurde de Spaanse koning Filips II zijn immense vlootmacht op de Engelsen af. Maar god was met de protestanten en gaf de papen op hun lazer. ‘Hij blies en dreef de vloot uiteen’. (Ik leerde: ‘Gods adem heeft hen verstrooid’, wat toch mooier klinkt).

De protestantse wind

Op 10 oktober 1688 bezegelt de prins zijn Declaratie behelsende de redenen die hem bewegen met de wapenen in het Koninkrijk van Engeland over te gaan’. Rond de 15^e is de vloot klaar voor vertrek.

“Een storm geselt de Noordzee. Dag na dag beuken de golven tegen de Hollandse kust. De Engelse koning laat een grote windvaan bij het paleis plaatsen, zodat hij vanuit zijn werkkamer kan zien uit welke hoek de wind waait.”

Pas na achttien dagen gaat de storm liggen. Op 26 oktober vertrekt de prins naar Hellevoetsluis, waar vierhonderd schepen met 35.000 man voor anker liggen. Pas op 9 november draait de wind naar de gunstige hoek en komt vanuit het noorden.

Het volgende hoofdstuk heet ‘De protestantse wind’. Terwijl de hele vloot op zee is, draait de wind en zijn de schepen genoodzaakt hun koers te verleggen naar zuidwest-Engeland. Daar zijn maar weinig troepen, omdat de Engelse koning geen invasie in het noorden verwacht. De troepen vanuit Nederland komen vrijwel ongehinderd aan land.

De Slag aan de Boyne van 1690; toen de katholieke koning Jacobus II werd verslagen

Kroon voor het oprapen

Het was een overwinning met grote gevolgen.

“Hij (Willem III) had het koningschap kunnen opeisen. Hij had zich kunnen beroepen op het recht van verovering, maar de prins doet het niet. Het strookt niet met zijn declaratie, het zou bondgenoten van hem vervreemden, en hij zou zijn eigen vrouw passeren. Hij heeft steeds gezegd dat hij niet kwam voor de troon maar voor de zitting van een parlement. En dus mag het parlement nu bedenken hoe het verder moet, dat is de weg van de minste weerstand.”

De kroon die ‘voor het oprapen’ ligt noemt Bosman ‘besmeurd’. De prins wil er zijn handen niet aan vuil maken, dat mogen de Engelsen voor hem doen. Hij wordt wel door de natie tijdelijk met de regering belast.

De Slag aan de Boyne, die de genadeslag betekende voor Jacobus II, blijkt slechts een voetnoot in de geschiedenis. Schotland en Ierland waren alleen maar twee andere (nu) Britse gebieden die het gezag van William and Mary moesten erkennen en het verslaan van zijn schoonvader was daar slechts een onderdeel van.

Kronings-komedie

“Op 21 april (1690) vindt de kroning plaats. Het is een lange zit met tal van nieuwe elementen. Er staat een tweede kroon klaar voor de koningin. De eed is gewijzigd om ruimte te bieden aan degenen die het koningspaar slechts de facto willen erkennen. De aartsbisschop van Canterbury weigert dienst, in plaats daarvan worden de plechtigheden door de bisschop van Londen verricht. De koning moet zich de anglicaanse liturgie, die hem te veel naar Rome smaakt, laten welgevalen. Hij wordt gezalfd, net als de koningin. De nieuwe koning later tegen een geloofsgenoot: ‘heeft u die komedie van de kroning gezien? Wat dacht u van die zotte oude paapse ceremoniën?’”

De geschiedenis gaat verder, maakt Bosman in zijn laatste zinnen duidelijk:

“Juist die dag wordt bekend dat de verdreven koning met een Frans leger in Dublin is gearriveerd. Elke geschiedenis eindigt met een nieuw begin.”

Jacobus II was toen op weg naar zijn nederlaag aan de Boyne. In Schotland vond een opstand plaats. Maar Willem ‘sleurt de Engelsen de wereld in en leg zo de basis voor twee eeuwen Britse hegemonie’.

De geschiedenis van koning-stadhouder Willem II eindigde lullig op 19 maart 1702. Toen stierf hij aan longontsteking, als complicatie van een gebroken sleutelbeen na een val van zijn paard dat struikelde over een molshoop. Hij stierf kinderloos.

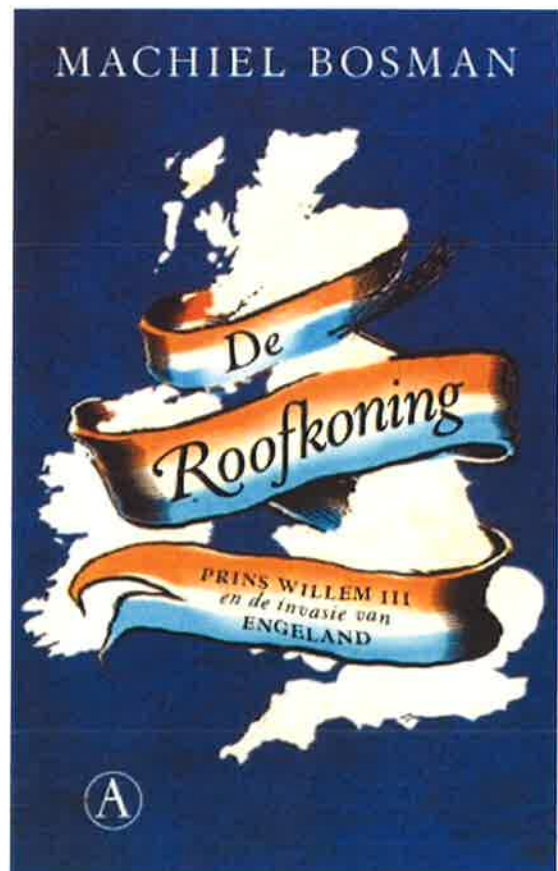
“Na zijn dood hebben de Engelsen eeuwenlang getracht zijn invasie uit de geschiedenis weg te poetsen als een smet op hun verleden. (...) In de Nederlandse geschiedschrijving is

verbazingwekkend weinig aandacht besteed aan Willem III, de belangrijkste staatsman die ons land heeft voortgebracht.”

Oranjemarsen

In Noord-Ierland wordt de Slag aan de Boyne elk jaar nog herdacht met Oranjemarsen op The Twelfth, 12 juli. In een traditie die teruggaat tot 1796 marcheren leden van de Oranjeorde dan door de katholieke buurten om de protestantse suprematie te bevestigen. Dat liep herhaaldelijk uit op ‘godsdiensstuwisten’. De laatste jaren leek het rustiger, maar het is de vraag of dat nu zo blijft, na de Brexit.

De Roofkoning – Prins Willem III en de invasie van Engeland

Bronvermelding : Geschiedenis-Biografieën Tweede Wereldoorlog
door André Hurlings
<http://historiek.net/willem-iii-roofde-engeland-schoonvader-jacobus-ii>

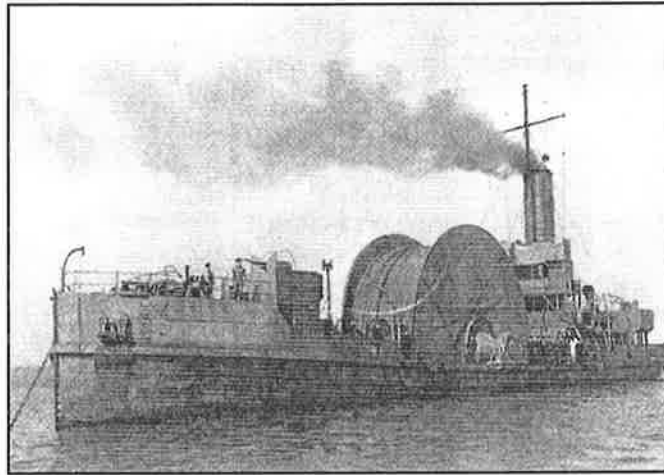
Jaarlijkse hulde aan de overledenen te Kortrijk – donderdag 01 november 2018

Voor meer foto's aangaande de plechtigheden, activiteiten zijn terug te vinden op onze website: www.kmvdembkortrijk.be onder het tabblad 'Foto's'.

The Paths to Freedom

PLUTO, DE PIJPLIJN

Eén van de meesterwerken binnen 'Operation Overlord' is PLUTO, afkorting voor Pipe Line Under The Ocean. Dit project is één van de grootste geheimen van WO II en het is in die tijd dan ook streng verboden om het woord 'pijpleiding' te gebruiken. Daarom worden de codenamen 'HAIS-line' en 'HAMEL-line' gebruikt, naar de initialen van de twee ontwerpers van de twee systemen. Het idee erachter is, dat grote hoeveelheden brandstof op een veilige (lees: geheime) en snelle manier overgebracht moeten worden van het Engelse eiland Wight naar Normandië door middel van pijpleidingen over de bodem van Het Kanaal. Een 'pipeline' bestaat uit een 2 inch dikke pijp van verhard lood met twee lagen staalstrip eromheen, versterkt met gegalvaniseerde staaldraad. Ook worden speciale lekvrije koppelingen ontworpen.

Voor de geplande aanleg van PLUTO is Cherbourg uitgekozen. Hoewel alle plannen voor de aanleg van PLUTO ver voor D-Day klaar zijn, stuit deze aanleg op de nodige problemen. Zo zorgen slecht weer op zee, het moeizaam aan strand brengen en het stuktrekken van een leiding door een scheepsanker voor de nodige vertraging. Uiteindelijk wordt op 13 augustus de eerste leiding en op 21 augustus de tweede in gebruik genomen. Uiteindelijk zijn tien onderwaterleidingen aangelegd, die elk 300 ton brandstof per dag leverden. PLUTO blijft tot het einde van de oorlog actief. In die tijd is meer dan 500 miljoen liter brandstof door de leidingen gepompt.

De meeste voertuigen aan 't front, zoals Jeep, Dodge en GMC, hebben een benzinemotor, zodat maar één soort brandstof vervoerd hoeft te worden. De dieselmotor is echter in opkomst, omdat deze minder verbruikt. Hiervoor is een afzonderlijke aanvoerlijn nodig. Dieselmotoren zijn onder andere gebruikt in de M4A6 Sherman tank met een Caterpillar D200A motor (een door Caterpillar omgebouwde Wright RD-1820 vliegtuigmotor) en de M4A2 Sherman met een 12cilindermotor van General Motors. Ook DD-tanks (Duplex-Drive) worden door dieselmotoren aangedreven, evenals de bulldozers Caterpillar D4 en D7.

De Duplex Drive Shermans zijn destijds ook wel 'Donald Ducks' genoemd. Dus eigenlijk kwam PLUTO en kwam ook nog Donald Duck. Geen wonder, dat de Duitsers het niet wilden geloven ...

ROU T E B E S C H R I J V I N G

20. **Jeeps/Dodges:** in bocht naar links, bij toegangshek militair radarstation, **rechtdoor** onverhard pad op.
21. **Jeeps/Dodges:** einde pad **rechtdoor** verharde weg op, richting Etréham, Rue du Villiers-sur-Port.
LET OP: gevaarlijke situatie, weinig zicht op verkeer van links en rechts!!!
22. U rijdt Huppain in (zwart gemeentebord) en weg maakt haakse **bocht rechts**.
23. Volg doorgaande weg door dorp, met haakse **bocht links**.
24. Einde dorp **rechts**, D206 richting Etréham. U rijdt Port-en-Bessin uit, dalende weg.
Rechts van de weg en in de glooiing langs de heuvel Mont Cauvin liepen de pijpleidingen voor benzine van Port-en-Bessin en Ste. Honorine naar Etréham.
25. Weg maakt haakse bocht naar rechts en naar links.
26. U rijdt Etréham in.
27. Einde weg **rechts**, D123 richting Russy.
Langs het huis rechts liepen pijpleidingen, terwijl de depots links van weg en rechts achter de huizen lagen (zie foto's). Lees verhaal hiernaast.
28. Y-splitsing **rechts** (= rechtdoor), D123 richting Etréham.
Links op het grasveld staat een informatiebord met het verhaal over het benzinedepot.
29. Einde weg **rechts** voorrangsweg op. U rijdt Etréham uit.
30. 1e weg rechts, richting Le Marais.
31. Doorgaande weg met haakse bocht links volgen.
32. Doorgaande weg volgen tot watertoren.
33. Y-splitsing bij watertoren **rechts**, richting La Poste.
34. Kruising van verharde wegen **rechts**.
35. Weg maakt haakse bocht links.
36. **I- rechtdoor**.
37. Einde weg links, voorrangsweg op (=D514).
38. Na 100 m, direct na parkeerterrein, **rechts**, Rue de l'Eglise. Weg stijgt even en daalt dan naar kust.
39. Doorgaande weg volgen, langs kerk.
40. Na huis nr. 21 aan uw linkerhand **rechts**, Rue des Bateaux.
Voor u ziet u de zee. Hoewel het geen echte haven was met kades, losten vissersboten hier hun vangst. het dieseldepot Ste. Honorine-des-Pertes lag links en rechts van de weg. Lees verhaal hiernaast.
41. Weg maakt bocht naar rechts.
In het huis links in de bocht staat in de film 'The Longest Day' een man met een vlag uit het raam te zwaaien, terwijl het huis vanuit zee beschoten wordt.
42. Einde stijgende weg rechts, voorrangsweg op.

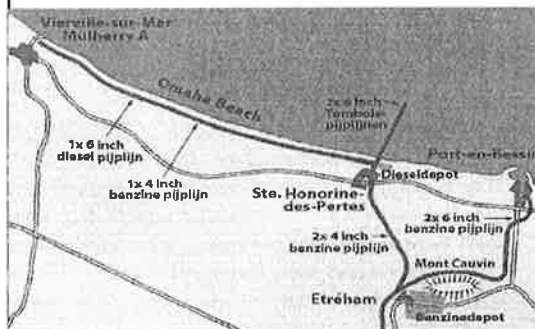
Wordt vervolgd

BENZINEDEPOT BIJ ETRÉHAM

Punt 24-28 en 40 : Zodra de dorpen Port-en-Bessin, Ste. Honorine-

des-Pertes en Etréham zijn bevrijd, wordt op 10 juni 1944 direct begonnen met de aanleg van pijpleidingen en de bouw van depots. Op 16 juni kan het systeem in gebruik genomen worden. Het depot in Etréham kan dan 4,8 miljoen liter benzine in grote ronde tanks herbergen. Ook aan de kust bij Ste. Honorine-des-Pertes staan

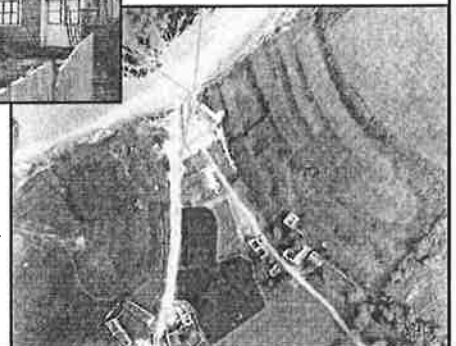

tanks, waarin zo'n 4 miljoen liter diesel kan worden opgeslagen. Het

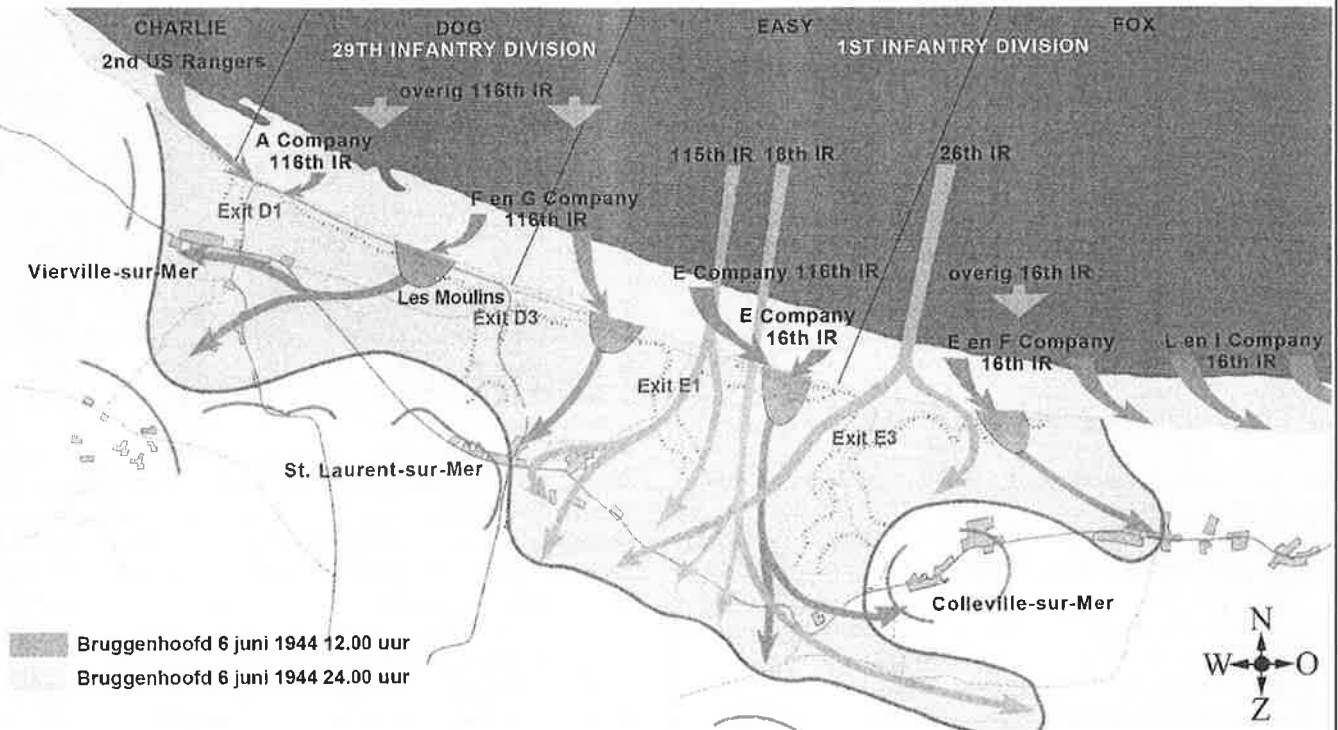
Britse Royal Engineer Corps hevelt de benzine en diesel over in vaten en jerrycans, zodat de brandstof naar het front vervoerd kan worden.

Bij Vierville-sur-Mer is een Navy Depot, waar benzine en diesel vanuit Portes-en-Bessin en Ste. Honorine-des-Pertes worden opgeslagen voor de fronttroepen.

Als het systeem PLUTO volledig functioneert, wordt op 10 oktober 1944 begonnen met het afbreken van de depots.

DE AMERIKANEN OP OMAHA BEACH

Het vijf kilometer lange strand tussen Colleville-sur-Mer en Vierville-sur-Mer is het landingsgebied van de 1st Infantry Division ('Big Red One') en de 29th Infantry Division ('Blue and Grey', met het motto "29, let's go!"). De kustlijn wordt gekenmerkt door hoge kliffen, die op sommige plekken ruim vijftig meter (!) hoog zijn. In juni 1944 staan op die kliffen 32 bunkercomplexen en stellingen met kanonnen en MG42's. Ideale posities om aanstormende landingsboten en soldaten op het strand te kunnen bestoken.

Intelligence Reports hebben gemeld, dat de kust tussen Ouistreham en Isigny-sur-Mer bewaakt wordt door de 716. Infanterie Division.

Ook zijn er in het laatste halfjaar 500.000 obstakels op het strand geplaatst plus meer dan zes miljoen mijnen. Wat de Amerikanen echter niet weten, is dat op 15 maart 1944 de 352. Infanterie Division van St. Lô naar de kust is verplaatst.

Deze divisie van getrainde soldaten -met veel gevechtservaring- wordt juist op Omaha Beach ingezet. De Amerikanen staan dus voor een zware opgave.

Als om 05.00 uur op WN62 de ochtendmist breekt, ziet Hein Severloh "de grootste en machtigste armada van alle tijden. Vlak daarna vlogen bommenwerpers met een angstaanjagend gedreun vlak over ons heen. Hun bommen vielen als zware regen. Alles trilde, zelfs mijn ingegraven betonnen observatiepost."

Het is de opmaat voor een verschrikkelijke strijd, waarbij het zand op Omaha Beach rood kleurt van het vergoten bloed van jonge Amerikaanse soldaten.

Wordt vervolgd

De Grootte Oorlog

X X V

De terugtocht der 4de divisie van Namen.

Namen was dus gevallen. Onze 4e divisie werd met omsingeling bedreigd. De Duitschers trokken over de Samber ter achtervolging.

We hebben gezien dat ze ook rechts van de Maas bij Dinant waren. Ze stonden verder nog aan de Samber, bij Auvelais, Charleroi, waar de Franschen hardnekkigen tegenstand boden.

Onze troepen hadden nog één weg, zeer bedreigd trouwens: dwars door "Tusschen Samber en Maas".

Er ontstond groote verwarring, vooral bij St.-Gérard, waar verscheidene wegen zich vereenigen.

Hier stelden de Franschen al de aanwezige auto's ter beschikking onzer mannen.

't Waren de gelukkigen, die er plaats in vonden. Wagens verdwenen over de witte wegen. Detachementen marcheerden naar Philippeville en Mariembourg, waar treinen hen vervoerden naar Chimay en Anor.

Talrijke soldaten waren geheel van hun regiment afgesneden en sloten zich bij andere aan; maar men zag ook groote benden van verschillende wapenen. Konvoeien en kanonnen versperden den weg.

De manschappen waren afgemat, hongerig, dorstig. Zij voedden zich met vruchten en beetwortelen.

En dan was daar die voortdurende onrust van een nabijen vijand, die plots uit boschjes van achter de heuvels, rotsen opdoemen kon.

Te Bois-de-Villers (bij Profondeville) botste men al op de Duitschers. Een batterij, onder bevel van kommandant d'Oultremont opende het vuur en joeg de voorhoede van eene kavalerie-patroelje op de vlucht.

Tegen middernacht bereikte het gros der kolonne Bioul (15 km ten Zuiden van Namen).

Velen wierpen zich neer, waar de vermoeidheid hun te machtig werd, sliepen in, terwijl anderen waakten.

In 't Oosten laaide de brandgloed tegen den hemel. 't Was Dinant! In 't Noorden speelde ook het vuur van Namen. Geschut hilde. De Franschen, die den aftocht der Belgen en van hun hoofdleger dekten, streden!

't Was wel de verschrikking van den oorlog, die over tusschen Samber en Maas hilde.

Heel vroeg, den volgenden morgen (24 Augustus), trok men weer op.

Bij velen gudste het bloed uit de gewonde voeten. Men sleepte zich voort over dien eindeloozen weg naar Philippeville. Generaal Michel, kommandant der 4de divisie, bemoedigde de mannen, heesch een uitgeput soldaat op zijn paard en liep zelf te voet er naast.

Bij Philippeville klonken schoten. Een kanonnier

rolde dood van zijn caisson. De Duitschers? Neen, 't was een vergissing. Philippeville lag vol Franschen, die de naderende troepen voor vijanden hadden gehouden.

Op den morgen van 25n Augustus bereikte het gros der kolonne Mariembourg. Hier verdeelde ze zich: een deel trok op Chimay, een ander op Rocroy, waar treinen wachtten.

Er was blijk gegeven van volharding, initiatief, wilskracht.

Luitenant Servais redde door zijn kalmte en beraadheid 200 ambulance-rijtuigen. De oversten stonden soms weifelend voor allerlei wegen, maar wisten den goeden te kiezen. Officieren slaagden er in mannen van verschillende regimenten te verzamelen.

Den 26 Augustus was men te Auvilliers; den 27n, te Litart; den 28n, te Laon en Rouen; den 30n Augustus en 1sten September, te Havre. Te Rouen vooral was de ontvangst vanwege de Fransche bevolking geestdriftig en hartelijk.

De 4e divisie keerde per schip naar Zeebrugge en Oostende terug en verleende nog groote diensten bij Antwerpen.

Vijfduizend mannen waren bij Namen gevangen genomen. Velen vielen den vijand in handen bij Bioul.

De heer Joseph Chot verhaalt in zijn merkwaardig boek "La Furie allemande dans l'Entre-Sambre-et-Meuse" het volgende :

"Honderden soldaten kwamen te Bioul aan. Ze waren daar zonder verband, zonder officieren; 5.000 Belgen, afgemat, dien Zondagavond op de vlucht, brachten den nacht te Bioul door. Daar veel huizen en herbergen door de bewoners verlaten waren, werden de kelders en eetkassen door de uitgehongerde massa bestormd, en in een oogenblik van hun inhoud beroofd. Deze ongelukkigen hebben zeer goed gehandeld.

's Morgens viel een granaat der Duitschers in de weide, waar veel paarden liepen. Geen enkel mensch werd getroffen, doch achttien dieren werden op den slag gedood.

Om dadelijk een eind aan het bombardement te maken, klom een meisje uit eigen beweging op den kerktoeren en heesch er de witte vlag. Het vuren staakte en de Duitschers rukten aan.

Bewoners van Bioul verborgen haastig de wapens, jassen en dekens der Belgische soldaten. Men onttakelde auto's en wierp 1.500 geweren in een groeve, waarin water stond.

Uhlanen reden het plein op, geboden de soldaten de handen omhoog te steken en namen hen gevangen. Velen ontsnaptten nog.

De Duitschers behaalden hier in de omgeving 5.000 gevangenen, 300 kanonnen, munitiewagens, enz...

Het gros van 't leger was dus ontsnapt, wat reeds een teleurstelling voor de Duitschers was, maar deze hoopten nog het Fransche leger te kunnen vernietigen.

X X V I .

De terugtocht der Franschen. De Deutsche moordwoede te Tamines.

We hebben gezien hoe de Franschen naar de Samber opperukt waren.

Den 20n Augustus stonden twee korpsen aan de rivier: het 10e (generaal Deforges), in de richting van Florennes en Tamines; het 3e (generaal Sauret), in de richting Châtelet en Charleroi. Aan de Samber zelf waren alleen voorposten.

Wij vernamen reeds dat het groote hoofdkwartier voor den 21n een offensief ten Noorden der rivier voorschreef, maar generaal Lanserac besloot dit waagstuk niet uit te voeren, daar hij een Franschen aanval, die in de Ardennen moest gedaan worden, onmogelijk achtte.

Von Bulow zond dien 21n Augustus, om 1 uur in den namiddag, de Pruisische garde ten aanval aan de bruggen van Auvelais, Tamines en Ham.

De Duitschers rukten Tamines binnen, achter een schild van een vierhonderd-tal burgers, mannen en vrouwen, die zij naderhand in een kerk opsloten.

Weldra werd er verwoed gestreden. Fransche machinegeweren bestreken de brug en maaiden gansche rijen aanstormende vijanden neder. Shrapnells bestookten de troepen, die van Velaine en Auvelais kwamen. Tot acht uur duurde het gevecht. Den volgenden morgen trokken onze bondgenooten zich terug: 2.047 Duitschers waren in dezen slag gevallen.

Dat zou op de weerlooze bevolking van het stedeke gewroken worden.

De Franschen hadden dus hardnekkig gestreden. Als een bijzonderheid halen wij aan, dat zekere Pierre Lefèvre, van uit een hoek van het kasteel Herpin, 130 Duitschers neerschoot. Hij werd zelf gewond, stierf twee dagen later en werd op 't oud kerkhof van Tamines begraven.

De Duitschers hadden intusschen reeds burgers neergeschoten en huizen in brand gestoken.

Vele vrouwen en kinderen bevinden zich in een kelder; hun leven zou door verstikking eindigen. De trap brandt; alleen het keldergat biedt hen nog redding aan. Maar de ijzeren sluiting kon niet langs binnen openge draaid worden. Zij roepen in doodsnoed een soldaat aan, maar deze lacht hen uit en vermorzelt met den kolf van zijn geweer de teedere vingers. Allen stierven den ellendige dood in de vlammen.

Na de gevloekte dagen vond men vele lijken in de kelders, maar hoevele zijn er niet die men nooit teruggevonden heeft, daar zij door den brand tot pulver waren geroosterd.

Vier- tot vijfhonderd burgers zaten gevangen in de kerk van Alloux. Om 7 uur 's avonds klonk een brutaal bevel onder de gewelven van den tempel:

Al de mannen, buiten! Heraus!

Het oogenblik was tragisch. Smartkreten, geschrei, gehuil, gekerm stegen op. De echtgenooten omhelsden hun vrouw, de vaders hun kinderen, de broeders hun

zusters.

Tien minuten later stonden de mannen allen op de plaats voor de kerk: grijsaards, jongens, tot kinderen toe, in rangen van vier, omgeven door woedende soldaten. Een fluiten weerklonk. De droeve stoet stapte heen tusschen de beulen, die de ongelukkigen beledigden en in het aangezicht sloegen.

Aan de oever der Samber hield men stil. Dat was de plaats waar zij sterven zouden.

Ieder van hen voelde zulks. Men keek elkander stom aan, in groote droefheid.

Een ruwe officier met beestachtig gelaat, huilde hen eensklaps toe. Een looden stilte ontstond. Hij schuimbekte (wij schrijven letterlijk over) :

Moordenaars! Zwijnen! Luijaards! Gij hebt op de Deutsche troepen geschoten! Gij gaat allen gefusilleerd worden!

Een onbeschrijfelijk gehuil van verzet ging op, kreten van woede, kreten om medelijden!

Neen, neen! Dat is niet waar! Wij hebben niet geschoten! De Franschen waren hier, en zij waren het die tegen uw leger vochten!

Anderen schreeuwden: Lafaards, gij zijt de moordenaars!

Er waren er ook bij, die op dien oppersten stond aan vrouw en kinderen dachten. Dit maakte hen zwak, en zij baden om medelijden. Maar het vonnis was geveld. Niemand zou genade bekomen. Ieder menschelijk gevoel was geweken bij de ellendige moordenaars!

Nogmaals sprak de bevelvoerende officier hen toe en beledigde een laatste maal de ongelukkigen in het aangezicht des doods:

Gij zult, zeide hij, allen roepen: Leve de Keizer! Leve Deutschland!

Bij deze woorden waren er enkele bij wie een licht in de oogen schoof. Mocht zulks eens de redding zijn! Die roep, welke hen tot niets verbond, zou wellicht het

onweder doen afdrijven. Bezield met deze laatste be-goocheling stamelden enkelen de formule na. De mees-ten echter weigerden hardnekkig. Vlam zat in hun oogen, vlam in hun harte. Op dien stond zagen zij het beeld van hun welbeminden koning Albert voor den geest, hun lief vaderland vertrappeld en bloedend uit millioenen wonden. Zij zagen het edelmoedige Frank-rijk, dat ter redding was bijgesprongen en van wiens moedige zonen verscheidene in de straten van hun ste-deke gesneuveld waren.

Leve België! schreeuwden zij op de uitdaging van den bruant. Leve Frankrijk!

De ellendeling zou des avonds niet in zijn verslag aan zijn overheid kunnen schrijven dat de Taminaars, evenals de Romeinse gladiatoren, alvorens te sterven hun keizer hadden toegejuicht. Enkelen hadden wel, uit vrees, de woorden nagestameld, maar het was afge-dwongen werk geweest. Trouwens, hun hoop zou wel-dra vernietigd worden. De kerel deed een teeken; het was het bevel. De geweren werden gericht, de schoten weerklonken, de slachterij begon; een slachterij, die een geweldige vlek op Duitschland's geschiedenis zou wer-pen.

De Duitschers schoten zonder ophouden. De onge-lukkingen vielen dood of gewond. Sommigen trachtten, in hun uiterste wanhoop te vluchten, doch de bajonetten versperden hun den weg. Anderen wierpen zich in de Samber, verdronken of bleven gedurende uren in het riet verscholen, het hoofd slechts boven water houdend.

Weer klonk de stem van den beul:

Tous debout! (Allen op!)

Eenige gewonden hieven het hoofd omhoog, en daar hilde opnieuw de storm van kogels over hen, in hen.

Tot tweemaal toe moesten de levenden rechtstaan. De ellendeling beloofde hun het leven, maar hij liet ze door een nieuw salvo afmaken. En ten slotte gebod hij de soldaten nog op de stervenden of op de lijken te slaan met den kolf van hun geweer of ze aan hun bajonet te rijgen.

Meer dan een half uur duurde die moorderij.

De stilte des doods lag over het slachtveld.

Hier en daar hoorde men weldra een zwaarge-kwetste, die tot het bewustzijn was teruggekeerd, zwak kreunen: "A boire! A boire!" De Duitschers kwamen toegelopen en herhaalden: "A por! A poir! Ja! Ja!". Zij namen dan de stervenden op en zwierden hen in de Samber.

Wat nog leefde durfde zich niet meer roeren, uit vrees van verder afgemaakt te worden. In den nacht zagen zij mannen naderen met elektrische zaklampen. Op hun mouw droegen zij den band van het Roode Kruis. Nu klonk weer gekerm op, en bitter schreien om drinken, om geholpen te worden. De aangekomenen richtten het felle licht hunner lantaarns op de bleeke, uitgebloede wezens. In hun rechterhand hielden zij een ijzeren staaf omkneld. Zoodra iemand het hoofd ophief, ronkte de zware staaf door de lucht en kwam met doffen plons in de hersens der rampzaligen terecht, welke over-al heenspatten.

Deze gruwelijke gebeurtenissen schijnen onge-

looflijk, en wij zouden dezelve hier ook niet inlasschen, indien wij niet van hunne echtheid overtuigd waren. Het drama van Tamines rust als een eeuwige vloek op de soldaten van het 77ste Deutsche regiment.

Toen de mannen van het Roode Kruis wegwaren, konden een tiental gekwetsten zich nog redden. Een had gedurende al dien tijd onder het lichaam van zijn broe-der gelegen.

Een Vlaming, met in elken schouder een kogel en dertien bajonetsteken in 't lichaam, kroop ook nog heen, liet zich in de Samber glijden en slaagde er in zich een 200-tal meters ver langs den oever te bewegen. 't Was nacht. Burgers hoorden zijn gekerm; maar de man kreunde in het Vlaamsch en men hield hem voor een Duitscher. Een schilder, door medelijden bewogen, ging toch eens zien en bracht den ongelukkigen mee. Onze Vlaming genas. De dokter was overtuigd dat juist het bad in de rivier, dat het bloeden stelpde, hem het leven had gered.

's Zondags morgens verzamelden de Duitschers nog een 200-tal mannen en geboden hun in den om-muurden tuin van Van Herck een groote groeve te del-ven. Men moest er minstens 400 lijken kunnen begraven.

Dan moesten de burgers de dooden op karreplan-ken halen. Sommigen droegen aldus hun vader of hun zoon, of hun broeder grafwaarts. Er waren er die vijftig-maal heen en weer gingen.

"Hoe is het mogelijk, dat zij deze vreeselijke taak konden volbrengen?" vraagt François Olyff, die deze moorderij ter plaatse onderzocht, en aan wiens werk, "La Belgique sous le joug", wij deze bijzonderheden ontleenen.

Een der gefusilleerden, M. Lecaille, oud-burgemeester, provinciaal raadslid, was zoo dik, dat hij verscheidene malen van de plank rolde.

Welk een tooneel!

In den stapel lagen nog gewonden. Zij werden terzijde gelegd, maar de officieren verboden hen te ver-zorgen.

En de vrouwen en kinderen moesten dat alles ga-deslaan. De omljsting was het rookend en smeulend puin van de neergebrande huizen.

Ten slotte werden 1.000 tot 1.200 personen onder militair geleide naar Velaine gevoerd.

Men dreigde hen neer te schieten. Eindelijk wer-den ze vrij gelaten, onder voorwaarde, in de eerste vijf dagen niet naar Tamines terug te keeren.

Eenige inwoners waren levend verbrand.

Veertien dagen later werden de slachtoffers ont-graven en waardiger ter aarde besteld!

Te Tamines en omgeving waren 537 slachtoffers. Van Falisolle stierven hier 13 personen, waaronder de burgemeester, M. Govard. Zij rusten op het oud kerk-hof. Men telde in het stedeke 350 weduwen.

340 huizen werden vernield. Natuurlijk hadden de Duitschers er ook veel geplunderd en hun wreedheid gevierd met ware braspartijen.

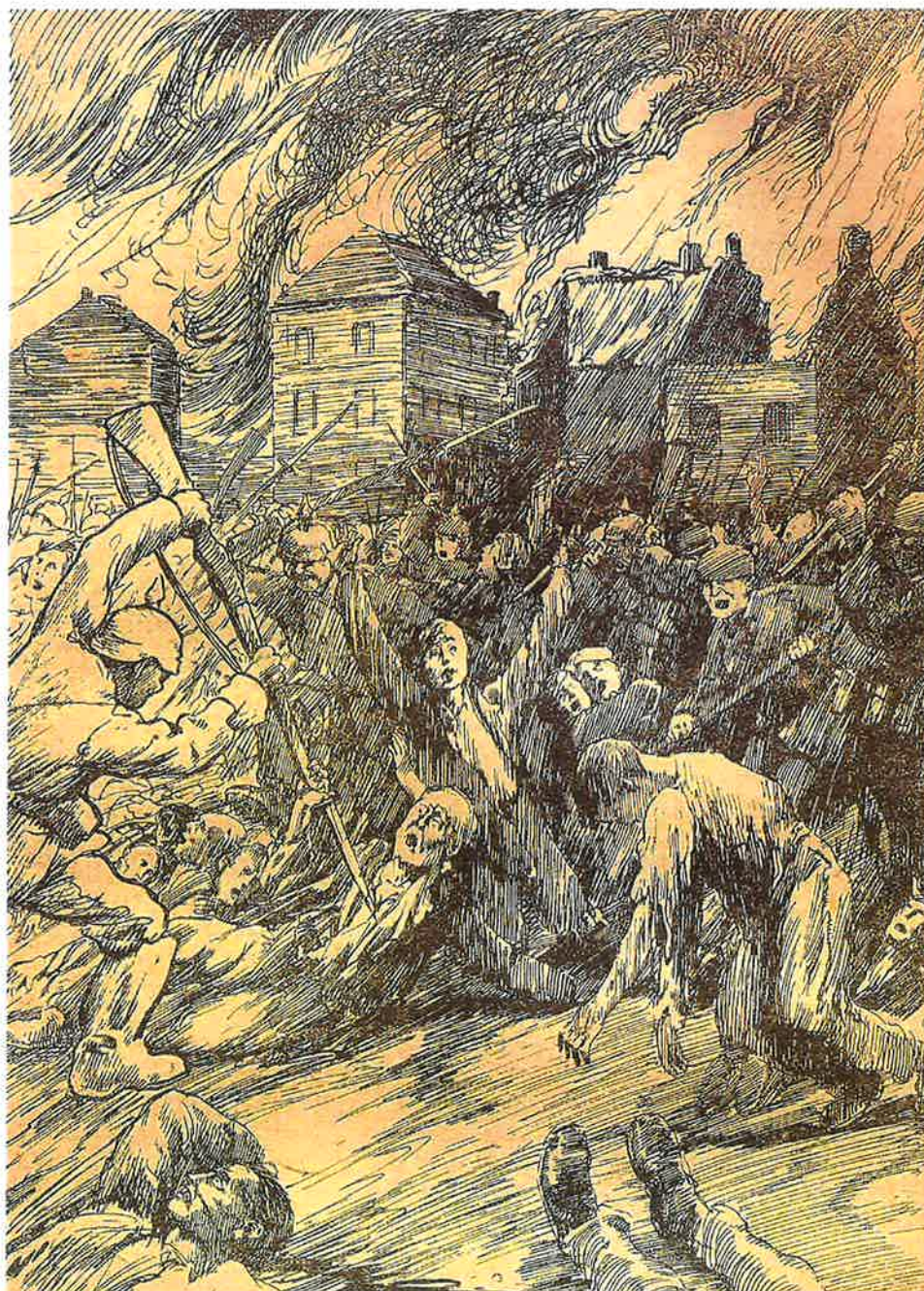
Keeren wij nu tot den strijd terug.

Op dien 22n Augustus schreef Lanserac het 3e en 10e korps het defensief voor. Toch deden de Franschen

nog tegenaanvallen bij Arsimont, Roselies, Tamines, Châtelet, maar deze liepen dood op de loopgraven van den vijand. De 51e divisie (generaal Bouttegourd) loste het 1e korps af. Andere versterking naderde en de Britten waren bij Bergen. Maar den volgenden dag, 's Zondags voerden de Duitschers hun massa-aanval uit, waarvan wij gesproken hebben, en viel Namen. Het 5e Fran-

sche korps moest wijken. Von Klück botste bij Bergen op de Engelschen.

's Avonds beval generaal Lanserac overal de gevechten af te breken en terug te trekken. Generaal French en zijn Engelschen, bij Mons moesten eveneens terug. De Duitschers rukten tusschen Samber en Maas op, dat weldra onder een schrikbewind lag te sidderen.

Het drama te Tamines.

Wordt vervolgd

Bevrijding Stad Kortrijk – zondag 07 oktober 2018

